

MUZEUL NAȚIONAL DE ARTĂ AL ROMÂNIEI

RAPORT DE ACTIVITATE 2010

Muzeul Național de Artă al României, Curtea de onoare

Galeria de Artă Europeană

Muzeul Național de Artă al României - amplasat în zona centrală a Bucureștiului, în clădirea fostului palat regal, edificiu semnificativ pentru arhitectura bucureșteană a secolelor XIX-XX - este deținătorul unui valoros patrimoniu de artă românească și străină.

Galeria de Artă Europeană

Situată în corpul Kretzulescu al muzeului, ***Galeria de Artă Europeană*** a fost inaugurată în mai 2000 și reamenajată pe parcursul anului 2007. Galeria are ca nucleu colecția de artă a regelui Carol I, iar spațiul de expunere este organizat pe școli artistice, ponderea numerică și valorică fiind deținută de școlile italiană, spaniolă, flamandă și olandeză, cărora li se alătură școlile franceză, germană și austriacă. Creații ale unor artiști precum Domenico Veneziano, Tintoretto, Cranach cel Bătrân, Breughel cel Tânăr, El Greco, Rembrandt, Rubens, Monet sau Rodin oferă vizitatorilor posibilitatea explorării universului artistic al secolelor XV-XX.

Galeria Națională, situată în corpul Știrbei al muzeului, cuprinde colecția de artă veche românească și colecția de artă românească modernă. Inaugurată în aprilie 2002, ***Galeria de Artă Veche Românească*** include piese din provinciile istorice (Țara Românească, Moldova și Transilvania) datând din secolele XIV-XVIII. Printre acestea se numără fragmente de frescă, icoane, broderii, manuscrise miniaturate, orfevrărie, sculptură în lemn și piatră. Se remarcă *Epitaful* de la mănăstirea Cozia (1395-1396), *Cădelnița* de la mănăstirea Tismana (sfârșitul sec. XIV - începutul sec. XV), fragmentele de pictură murală de la biserica mănăstirii Curtea de Argeș (ante 1526), precum și piesele provenind de la bisericile mănăstirilor Cotroceni și Văcărești (secolele XVII-XVIII). Galeria cuprinde, de asemenea, un ***Tezaur*** alcătuit din piese laice și de cult din metale prețioase. ***Galeria de Artă Românească Modernă***, care s-a redeschis în martie 2001, deține cea mai valoroasă colecție de pictură și sculptură românească din țară, oferind o imagine cuprinzătoare a evoluției artei naționale din primele decenii ale secolului al XIX-lea și până la

Galeria de Artă
Românească Modernă

mijlocul secolului al XX-lea. Alături de lucrări ale unor mari maeștri precum Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Ioan Andreescu, Ștefan Luchian, Nicolae Tonitza, Theodor Pallady, Gheorghe Petrașcu, Constantin Brâncuși, Dimitrie Paciurea, Ion Țuculescu, galeria expune și creații ale unor artiști valoroși mai puțin cunoscuți cum ar fi Nina Arbore, Irina Codreanu sau Petre Iorgulescu-Yor.

În temeiul prevederilor din Legea nr. 803/1946 pentru organizarea muzeelor naționale, acreditat prin Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2058/7.02.2008, în conformitate cu Legea nr. 311/2003, Muzeul Național de Artă al României din București funcționează în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național ca muzeu, conform HG nr. 9/2009 privind organizarea și funcționarea MCPN. Finanțarea Muzeului Național de Artă al României se realizează din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, prevăzute la poziția 7 în cadrul anexei 2 la HG nr. 9/2009.

Obiectivele principale ale muzeului sunt evidența, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului de artă plastică și decorativă pe care îl gestionează. În ultimii ani, activitățile expoziționale și cele de educație muzeală au dobândit o importanță foarte mare.

Muzeul Național de Artă al României se numără printre membrii fondatori ai Asociației *Rețeaua Națională a Muzeelor din România*, înființată în anul 2006.

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ ȘI PERSONALUL

Galeria de Artă
Veche Românească

Conducerea

Director general: Roxana Theodorescu

Director adjunct: Rodica Matei

Director adjunct tehnic: arh. Liviu Constantinescu

Contabil șef: Dan Dimitriu

Structura organizatorică a Muzeului Național de Artă al României în 2010 a fost următoarea:

- Galeria de Artă Românească, coordonată de un șef secție (post vacant), având în componență Biroul de Artă Veche Românească (șef birou Emanuela Cernea) și Biroul de Artă Românească Modernă (șef birou Monica Enache)
- Galeria de Artă Europeană și Orientală, coordonată de Carmen Brad, având în componență Biroul de Artă Europeană (șef birou Octavian Boicescu), Biroul de Arte Decorative (șef birou Adriana Adam) și Biroul de Artă Orientală (șef birou Mircea Dunca);
- Secția de Arte Grafice, coordonată de Dana Crișan;
- Muzeul Colecțiilor de Artă (în subordinea căruia se află și Muzeul K.H. Zambaccian și Muzeul Theodor Pallady), coordonat de Dana Dragomir;
- Secția Restaurare, coordonată de Bogdan Popescu, având în componență Laboratorul Restaurare pictură ulei (șef laborator Ioan Sfrijan), Laboratorul Restaurare grafică (șef laborator Cristian Tarbă), Laboratorul Restaurare textile (șef laborator Luiza Gherghinescu), Laboratorul Restaurare ceramică, sticlă, metal (șef laborator Oana Solomon), Laboratorul Restaurare sculptură, lemn, tempera, rame și Laboratorul de investigații fizico-chimice (coordonate de către șeful secției);
- Secția Educație, Comunicare, Proiecte Culturale și Marketing, coordonată de Raluca Bem Neamu, având în componență Biroul Educație (șef birou Angelica Iacob) și Biroul Comunicare, Proiecte Culturale, Marketing (post vacant șef birou);

Galeria de Artă
Românească Modernă

- Compartimentul Redacție-Publicații*;
- Auditorium, coordonat de Nicoleta Bârsan;
- Serviciul Administrativ, coordonat de Gabriel Iliescu;
- Serviciul Documentare (bibliotecă, clișotecă, documente, laborator foto), coordonat de Anca Miroi;
- Serviciul Economic, coordonat de Dan Dimitriu, având în componență Biroul Financiar (șef birou Daniela Niță), Biroul Contabilitate (șef birou Magdalena Dănescu) și Compartiment Achiziții publice (coordonat de către șeful serviciului);
- Serviciul Evidența centralizată a operelor de artă, coordonat de Panseluța Durlea;
- Serviciul Resurse Umane, coordonat de Luminița Neagu, având în componență Biroul Personal-Secretariat, Arhivă (post vacant șef birou) și Biroul Salarii (șef birou Daniela Piutorac);
- Serviciul Tehnic, coordonat de arh. Liviu Constantinescu, având în componență Atelierele întreținere (șef atelier Miluță Epure), Biroul Formație Pompieri Civili (post vacant șef birou), Compartiment Protecția Muncii (coordonat de șeful serviciului);
- Serviciul Securitate, Pază-Supraveghere, coordonat de Ștefan Aldescu;
- Compartimentul Audit Public Intern*;
- Biroul Administrare Rețea - IT*;
- Compartimentul Oficiu Juridic*;
- Compartimentul Control Financiar Preventiv Propriu*.

* Activitatea acestor compartimente este coordonată nemijlocit de către directorul general.

Galeria de Artă
Veche Românească

Cele 395 de posturi aprobate au fost ocupate astfel:

- personal de conducere (34 posturi – 25 studii superioare și 9 studii medii): 1 director general, 2 directori adjuncți, 6 șefi de secție (dintre care 1 post vacant), 7 șefi servicii (dintre care 2 posturi vacante), 17 șefi birou (dintre care 3 posturi vacante), 1 șef atelier.
- personal de specialitate (100,5 posturi – 62,5 studii superioare și 38 studii medii): 14 muzeografi (dintre care 4 posturi vacante), 36 conservatori (dintre care 5 posturi vacante), 36 restauratori (dintre care 3 posturi vacante), 2 redactori, 8 referenți, 0,5 tehoredactor, 2 bibliotecari, 2 fotografi.
- personal auxiliar (260,5 posturi – 13,5 studii superioare și 247 studii medii): 2,5 ingineri (dintre care 1,5 posturi vacante), 0,5 inginer sistem, 5 economiști (dintre care 1 post vacant), 2 consilieri juridici (dintre care 1 post vacant), 4 analiști programatori, 1,5 tehnicieni (dintre care 0,5 posturi vacante), 3 contabili, 1 secretar-dactilograf, 7 operatori date (dintre care 1 post vacant), 3 referenți, 2 casieri, 1 garderobier, 1 șef de depozit, 1 magaziner, 47 paznici (dintre care 4 posturi vacante), 11 pompieri (dintre care 1 post vacant), 23 îngrijitoare (dintre care 5 posturi vacante), 7 manipulanți bunuri (dintre care 2 posturi vacante), 87 supraveghetori (dintre care 7 posturi vacante), 42 muncitori calificați (dintre care 2 posturi vacante), 1 arhivar, 8 șefi formație pază.

Muzeul Național de Artă al României administrează, de asemenea, și **Muzeul Colecțiilor de Artă, Muzeul K.H. Zambaccian și Muzeul Theodor Pallady.**

Conform Hotărârii de Guvern din 26 septembrie 2005, **Muzeul Ion și dr. Nicolai Kalinderu**, aflat în clădirea din strada Dr. V. Sion nr. 2-4, ce urmează a fi restaurat și amenajat, a intrat în administrarea Muzeului Național de Artă al României.

Muzeul Național de Artă al României se numără printre instituțiile selectate în anul

Muzeul Zambaccian

2007 pentru a primi finanțare în vederea consolidării, restaurării și modernizării. Finanțarea se datorează împrumutului oferit României în vederea reabilitării monumentelor istorice din țară de către Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și se desfășoară prin Unitatea de Management a Proiectului, aflată în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național. Astfel, au intrat în șantier: Corpurile B și C ale Muzeului Colecțiilor de Artă (lucrările au fost inițiate în 2008 și finalizate în 2010) și Corpul Central al fostului palat regal (lucrările au demarat în 2009 și au continuat pe tot parcursul anului 2010). De asemenea, finanțarea vizează și reabilitarea Muzeului Ion și dr. Nicolai Kalinderu.

Muzeul Colecțiilor de Artă, adăpostit într-o clădire istorică a Bucureștiului, Casa Romanit, a fost redeschis parțial (corpul A) și a funcționat în perioada decembrie 2003 - februarie 2009. Muzeul a prezentat publicului cincisprezece dintre colecțiile aflate în patrimoniul său, care au aparținut unor personalități ale perioadei interbelice, printre care: Garabet Avachian, Marcu Beza - Hortensia și Vasile G. Beza - , Elena și dr. Iosif Dona, Alexandra și Barbu Slătineanu, Beatrice și Hrandt Avakian, Dumitru și Maria Ștefănescu - col. Gheorghe Preda, Hurmuz Aznavorian. Ca urmare a lucrărilor de consolidare și restaurare inițiate în 2008, Muzeul Colecțiilor de Artă a fost închis la începutul anului 2009, în corpul A fiind amenajate depozite pentru operele de artă, în condiții microclimatice și de securitate optime. Muzeul rămâne temporar închis, până la finalizarea lucrărilor de amenajare muzeală în toate cele trei corpuri ale clădirii.

Muzeul K.H. Zambaccian prezintă colecția omului de afaceri armean, patron al artelor, Krikor Zambaccian (1889-1962). Renovat și reamenajat în 2008, Muzeului K.H. Zambaccian păstrează dispunerea inițială a lucrărilor, așa cum a fost concepută de colecționar, oferind vizitatorilor posibilitatea de a descoperi autenticitatea unei colecții din prima jumătate a secolului al XX-lea. Această colecție, donată statului în 1946, include capodopere de Nicolae Grigorescu, Ioan

Muzeul Theodor Pallady

Andreescu, Ștefan Luchian, Nicolae Tonitza, Theodor Pallady, Gheorghe Petrașcu, Camil Ressu, Dimitrie Paciurea. În actuala expunere sunt prezentate toate cele 19 pânze aparținând maeștrilor școlii franceze din colecție: Delacroix, Corot, Renoir, Sisley, Pissarro, Cézanne, Picasso, Matisse, Bonnard, Utrillo, Marquet, Laprade, Campigli. De asemenea, a fost amenajată o sală pentru expunerea lucrărilor de grafică românească din colecție, semnate de Nicolae Grigorescu, Nicolae Tonitza, Camil Ressu, Gheorghe Petrașcu, Theodor Pallady, Iosif Iser, Ștefan Dimitrescu și Magdalena Rădulescu.

Muzeul Theodor Pallady este situat în Casa Melik, una dintre cele mai vechi case din București, și adăpostește colecția soților Serafina și Gheorghe Răut: peste 800 de desene și gravuri de Theodor Pallady expuse în serii tematice, alături de lucrări de artă europeană și orientală. Muzeul a fost renovat și reorganizat în 2009. Alături de lucrări de grafică de Theodor Pallady, colecția, recent restaurată, mai cuprinde pictură europeană din secolele XVI-XIX (franceză, olandeză, engleză și spaniolă), câteva piese de sculptură greco-romană, egipteană, indiană, dar și sculptură renașcentistă italiană și franceză, textile, piese de mobilier, ceramică și alte obiecte de artă decorativă. Prin diversitatea ei, expunerea întregeste sugestiv perspectiva asupra colecționismului românesc și european de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

Număr de vizitatori

Pe parcursul anului 2010 de programele și serviciile muzeului a beneficiat un număr total de 81.300 vizitatori, dintre 75.600 care la sediul central (50.500 în galerii și 25.100 în expozițiile temporare) și 5.700 la muzeele satelit astfel: 2.100 la Muzeul Theodor Pallady și 3.600 la Muzeul K.H. Zambaccian.

MN*a*R

**ACTIVITĂȚILE
MUZEULUI NAȚIONAL
DE ARTĂ AL ROMÂNIEI
ÎN ANUL 2010**

Cercetarea și valorificarea patrimoniului

Activitatea de cercetare și valorificare a patrimoniului muzeului s-a materializat prin organizarea de expoziții la sediul său, prin participări la expoziții în țară și în străinătate, prin editarea de publicații și prin includerea unor studii în cataloage și periodice de specialitate, prin participarea specialiștilor la conferințe, seminarii și workshop-uri, atât la nivel național cât și internațional, precum și prin organizarea de programe educative dedicate publicului.

Aspecte din expoziția
Dracula - voievod și vampir

Expoziții

Muzeul Național de Artă al României a avut un amplu program expozițional, cuprinzând expoziții de artă românească și străină deschise la sediul său, și a participat la expoziții în țară și în străinătate.

Vernisajul expoziției
Destine la răscruce.
Artiști evrei în perioada Holocaustului

Vernisajul expoziției
Operele rusești în zorii
Baletelor rusești 1901-1913

Expoziții deschise la sediul Muzeului Național de Artă al României

Vernisajul expoziției
Fațete ale conștiinței. Capriciile lui Goya

Dintre expozițiile propuse publicului în anul 2009, au rămas deschise și în 2010:

Ion Mincu. Desene și proiecte de arhitectură

(15 aprilie 2009 – 31 ianuarie 2010)

Volu și perspectivă în creația grafică a lui Theodor Pallady

(Muzeul Theodor Pallady, 9 iulie 2009 – 30 aprilie 2011)

Călătorie în Bretania. Artiști români și francezi descoperind cultura bretonă

(6 noiembrie 2009 – 28 februarie 2010)

Noduri italiene. Cravata – evoluție, limbaj și stil

(9 decembrie 2009 – 10 ianuarie 2010)

Imagini ale lumii trecătoare. Kunisada, un mare gravor al Școlii Utagawa.

Gravură japoneză din secolul al XIX-lea

(18 decembrie 2009 – 21 martie 2010)

Expoziții deschise în 2010:

Fațete ale conștiinței. Capriciile lui Goya

(26 martie - 30 mai 2010)

Expoziția, organizată de Muzeul Național de Artă al României, Ambasada Regatului Spaniei în România și Institutul Cervantes din București, a prezentat cele 80 de gravuri din celebra serie a **Capriciilor**, realizată de pictorul spaniol Francisco de Goya (1746-1828) și publicată în perioada 1797-1799. De un mare impact vizual, aceste gravuri suscită interesul deopotrivă cunoscătorilor și celor care le văd pentru prima oară, nu numai datorită valorii artistice și calităților tehnice, dar și datorită mesajului moral transmis și titlurilor incitante - cel mai cunoscut fiind *Somnul rațiunii naște monștri*.

Organizarea expoziției: Dana Crișan

Aspect din expoziția
Dracula - voievod și vampir

Dracula - voievod și vampir

(9 iulie - 10 octombrie 2010)

Expoziția a fost prezentată de Kunsthistorisches Museum (KHM) din Viena în anul 2008 la Schloss Ambras din Innsbruck, cu ocazia aniversării a 111 ani de la publicarea romanului „Dracula” de Bram Stoker, cu scopul de a redeschide discuția asupra personajului istoric Vlad Țepeș/Dracula și a vampirismului în context istoric și documentar.

La doi ani de la expoziția deschisă la Ambras, cea de la București a inclus, alături de obiecte împrumutate de la muzee din Austria, Ungaria, Germania, Slovenia, și piese din patrimoniul Muzeului Național de Artă al României, Muzeului Național de Istorie a României, Muzeului Național Peleş, Muzeului Țăranului Român și Muzeului Cinegetic al Carpaților.

Piesa centrală și „vedeta” expoziției a constituit-o cunoscutul portret al voievodului Vlad Țepeș, conservat de mai bine de 400 de ani la castelul Ambras și prezentat în premieră publicului din România. Expoziția s-a articulat în patru secțiuni care au ilustrat: personalitatea și epoca lui Vlad III Dracula, contextul istoric și cultural al secolelor XV-XVIII, evoluția mitului vampirismului în literatură și adaptările cinematografice având drept figură centrală personajul Dracula.

Organizarea expoziției: Roxana Theodorescu, Octav Boicescu, Mălina Conțu (MNAR), Margot Rauch (KHM)

Destine la răscruce. Artiști evrei în perioada Holocaustului

(13 octombrie 2010 - 13 februarie 2011)

Expoziția, organizată de Muzeul Național de Artă al României și Institutul Național pentru Studiarea Holocaustului din România „Elie Wiesel”, a fost vernisată cu ocazia comemorării în România a Zilei Holocaustului (9 octombrie).

Expoziția a prezentat operele a 16 artiști evrei care au avut contribuții majore la introducerea în spațiul românesc a „artei noi”, unii dintre ei numărându-se printre inițiatorii unor direcții avangardiste occidentale. Alături de nume de referință ale

Conferința de presă și vernisajul
expoziției *Dracula - voievod și vampir*

Vernisajul expoziției
Destine la răscruce.
Artiști evrei în perioada Holocaustului

Vernisajul expoziției
Destine la răscruce.
Artiști evrei în perioada Holocaustului

Conferința de presă și vernisajul
expoziției Nervia 1928-1938.
Pictori din anii 30 în Belgia

modernismului european ca Victor Brauner, Marcel Iancu, Arthur Segal, Jules Perahim sau Max Herman Maxy, în expoziție au fost prezenți și artiști mai puțin cunoscuți precum Alex Leon, Iosif Klein, Ernő Tibor, Aurel Mărculescu, Mina Byck Wepper, Lazăr Zin sau Egon Marc Lövith - victime sau supraviețuitori ai politicilor antisemite. Expoziția și-a propus să demonstreze că evenimentele din România în perioada Holocaustului au distrus iremediabil un mediu artistic efervescent, evolutiv și aflat în deplină concordanță cu manifestările din arta europeană a momentului, în care artiștii evrei erau integrați culturii românești.

Alături de lucrările din patrimoniul Muzeului Național de Artă al României, au fost împrumutate piese din colecții private și alte instituții din țară: Federația Comunităților Evreiești din România - Comunitatea Evreilor Cluj-Napoca, Muzeul de Artă Cluj-Napoca, Muzeul de Artă Vizuală Galați, Muzeul Județean Maramureș - Centrul Artistic Baia Mare, Muzeul Național de Istorie a României și Muzeul Țării Crișurilor din Oradea.

Organizarea expoziției: Monica Enache, Valentina Iancu

Nervia 1928-1938. Pictori din anii 30 în Belgia

(15 octombrie 2010 - 16 ianuarie 2011)

Expoziția a fost organizată de Muzeul Național de Artă al României, Delegația Valonia-Bruxelles la București, Valonia-Bruxelles Internațional, Fondul Léon Eeckman și Grupul Nervia, în cadrul programului de cooperare între România și Valonia-Bruxelles, cu prilejul președinției belgiene a Consiliului Uniunii Europene.

Expoziția a prezentat, în premieră în România, o retrospectivă a grupului Nervia prin intermediul a 130 de lucrări datorate celor nouă membri ai săi: Anto Carte, Louis Buisseret, Frans Depooter, Léon Devos, Léon Navez, Pierre Paulus, Rodolphe Strebelle, TafWallet și Jean Winance.

Grupul Nervia, întemeiat în 1928 la Mons (care va fi „capitală culturală europeană” în 2015), a jucat un rol primordial în mișcarea artistică din prima jumătate a secolului XX din Belgia, și în special din Valonia.

Vernisajul expoziției
Operele rusești în zorii
Baletelor rusești 1901-1913

Publicul bucureștean a avut prilejul să descopere artiști foarte talentați care s-au constituit într-un grup pe baza idealurilor unei arte intimiste, cu caracter ilustrativ, legată de literatură, conjugând simbolismul și interesul pentru social, o artă puternic angajată în afirmarea identității valonilor.

Organizarea expoziției: Roxana Theodorescu, Fabienne Reuter, Françoise Eeckman, Charles-Etienne Lagasse, Michel De Reymaeker, Octav Boicescu, Pascale van Zuylen, Diana Pană, Eric Hemeleers, Fabienne Cooreman

Operele rusești în zorii Baletelor rusești 1901-1913

(11 noiembrie 2010 - 16 ianuarie 2011)

Expoziția, organizată în colaborare cu Centrul Național de Costume de Scenă din Moulins (CNCS), Institutul Francez din București și Ambasada Franței în România, a prezentat 85 de costume de scenă create pentru operele cu subiect istoric sau legendar ale unor compozitori ruși (*Boris Godunov* și *Hovanșcina* de Musorgski, *Ivan cel Groaznic* sau *Fata din Pskov* și *Snegurocika* sau *Fata de zăpadă* de Rimski-Korsakov), montate de Serghei Diaghilev în Franța în primul sfert al secolului al XX-lea. Majoritatea pieselor din expoziția de la București au fost expuse public pentru prima dată în decembrie 2009 – mai 2010 la Moulins, la Centrul Național de Costume de Scenă, cu ocazia centenarului Baletelor rusești create de Serghei Diaghilev și a anului Franța-Rusia 2010. Create de graficieni și ilustratori celebri în epocă, precum Ivan Bilibin, Léon Bakst, Feodor Feodorovski, Aleksandr Golovin sau Félix Fournery, costumele de o mare varietate cromatică și stilistică alături de viziuni scenografice diferite, de inspirație tradițională sau, dimpotrivă, avangardiste.

Organizarea expoziției: Roxana Theodorescu, Octav Boicescu (MNAR), Delphine Pinasa (CNCS)

Conferința de presă și vernisajul
expoziției Operele rusești
în zorii Baletelor rusești 1901-1913

Ioan Andreescu
Fată în iarba

Participări la expoziții organizate în București și în țară

Frederic Storck
Misterul

Francisc Șirato
Bluza albă

În anul 2010, Muzeul Național de Artă al României a participat la organizarea expozițiilor temporare:

Expoziția comemorativă dedicată artistului Apcar Baltazar, Primăria Sectorului 2 București, Galeria Dialog (noiembrie 2009 - ianuarie 2010)

Expoziția retrospectivă Constantin Blendea, Palatul Parlamentului (5 mai – 5 iunie 2010)

Grupul celor patru, Fundația Centrul Cultural Art Society (19 octombrie - 28 noiembrie 2010)

Spațiul modernității românești 1906-1947, Muzeul Țăranului Român (27 octombrie – 12 decembrie 2010)

Carol al II-lea. 80 de ani de la Restaurație, Muzeul Național Peleş (12 iunie – 1 septembrie 2010)

Expoziția retrospectivă Elena Popea, Muzeul de Artă Brașov (24 septembrie – 14 noiembrie 2010)

De asemenea, Muzeul Național de Artă al României a reînnoit contractele de împrumut cu opere din patrimoniul său aflate în expunerea altor instituții:

Muzeul Județean de Artă „Centrul Artistic Baia Mare” (8 lucrări de pictură românească modernă);

Muzeul Județean de Artă Prahova (11 lucrări de pictură românească modernă);

Banca Națională (14 lucrări de pictură românească modernă);

Muzeul Țăranului Român (1 lucrare de pictură românească modernă)

Academia Navală „Mircea cel Bătrân” (5 lucrări de pictură românească modernă)

Muzeul de Artă Timișoara (30 de lucrări de pictură românească modernă)

Complexul Muzeal Curtea Domnească, Târgoviște (5 piese de artă decorativă)

Muzeul Viticulturii și Pomiculturii Golești (13 piese de artă decorativă)

Theodor Aman
Petrecere în grădina

Participări la expoziții organizate în străinătate

Mesiile – Omul din Vest și ideea Mântuirii, Centrul de Artă Modernă și Contemporană MODEM, Debrecen, Ungaria (13 august 2009 - 10 ianuarie 2010)
Rezultatul unei ample colaborări internaționale, această expoziție de artă modernă și contemporană, la care Muzeul Național de Artă al României a participat cu două picturi și două sculpturi din patrimoniul secției de Artă Românească Modernă, a prezentat lucrări provenind din peste 100 de muzee și colecții private, printre care unele datorate lui Picasso, Dalí, Bacon, Redon, Munch, Kokoschka și Warhol.

L'Èta di Courbet e Monet, Villa Manin, Udine, Italia (26 septembrie 2009 - 7 martie 2010)

Influența celor doi maeștri ai picturii franceze, Gustave Courbet (1819-1877) și Claude Monet (1840-1926), este analizată într-un amplu proiect expozițional ce cuprinde o selecție de peste 100 de lucrări provenind din muzee și galerii europene și ilustrează impactul profund al celor două curente franceze din secolul al XIX-lea: realismul și impresionismul. La această expoziție Muzeul Național de Artă al României a participat cu șapte lucrări de pictură semnate de cei mai importanți artiști români ai perioadei: Theodor Aman, Nicolae Grigorescu și Ioan Andreescu, prezentați alături de Manet, Monet, Renoir, Degas, Van Gogh, dar și de alți artiști din Europa Centrală și de Est.

Silk, Gold and Kermes. Luxury in the Manufactures of the Visconti and Sforza Courts, Muzeul Poldi Pezzoli, Milano, Italia (18 octombrie 2009 - 3 martie 2010)

Expoziția, inițiată de *Istituto per la Storia dell'Arte Lombarda* în colaborare cu Muzeul Poldi Pezzoli din Milano, a ilustrat producția de țesături din perioada secolelor al XIV-lea și al XVI-lea. Un prețios caftan din patrimoniul MNAR, datând de la sfârșitul secolului al XV-lea, s-a numărat printre cele mai apreciate piese din expoziție.

Elena Popea
Târg în Ardeal

Caftan, sec. XV

Chivot, mănăstirea Cotroceni, 1685

Nicolae Grigorescu, *Andreescu la Barbizon*

Amenajarea expoziției
Architecture as Icon

Architecture as Icon. Perceptions and Representation of Architecture in Byzantine Art, Muzeul Culturii Bizantine din Salonic, Grecia (6 noiembrie 2009 - 31 ianuarie 2010), Muzeul Universității Princeton, SUA (7 martie - 7 iunie 2010)

Selecția de icoane, argintărie liturgică, manuscrise, piese lucrăte în piatră și fildeș reprezintă rezultatul colaborării dintre European Centre for Byzantine and Post-Byzantine Monuments din Salonic și Princeton University Art Museum. Muzeul Național de Artă al României a participat la acest proiect expozițional cu trei piese din patrimoniul secției de Artă Veche Românească, alături de alte 12 muzee din zece țări, printre care Galeria Tretiakov (Moscova), Muzeul Ermitaj (Sankt Petersburg), Muzeul de Arte Frumoase (Boston), Metropolitan Museum (New York), Muzeul Benaki (Atena), Muzeul de Istorie a Armeniei (Erevan).

Gender Chek, MUMOK Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig, Viena, Austria (12 noiembrie 2009 - 14 februarie 2010), Galeria Națională de Artă Zacheta, Varșovia, Polonia (19 martie - 13 iunie 2010)

Expoziția, la care a participat și Muzeul Național de Artă al României cu lucrarea *Oțelarii* de Corneliu Baba, a avut subtitlul *Femininity and Masculinity in the Art of Eastern Europe*, reprezentând o amplă introducere în arta Europei de Est pornind din anul 1960.

Corneliu Baba
Oțelarii

Aspecte din expoziția
Ipostaze ale modernismului.
Pictura în Bulgaria, Grecia,
România, 1910-1940
Atena, martie 2010

Expoziții organizate în străinătate

Ipostaze ale modernismului. Pictura în Bulgaria, Grecia, România, 1910-1940

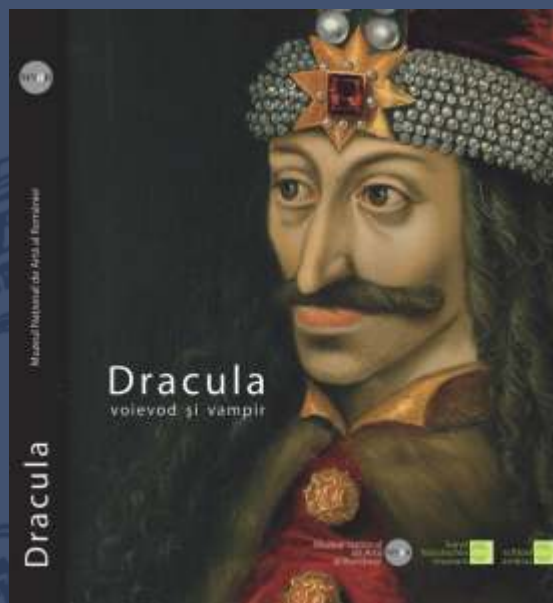
(Galeria Națională de Artă de la Sofia, 17 decembrie 2009 – 16 februarie 2010 și Fundația B&M Theocharakis de la Atena, 11 martie – 9 mai 2010)

Muzeul Național de Artă al României a fost co-organizator, alături de Fundația B&M Theocharakis din Atena și Galeria Națională de Artă din Sofia, al expoziției tripartite ***Ipostaze ale modernismului. Pictura în Bulgaria, Grecia, România, 1910-1940***, finanțată din fonduri europene nerambursabile de către Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură din cadrul Uniunii Europene în cadrul Programului Cultura (2007-2013) și cu contribuția fiecărei țări participante, care a fost inaugurată la București în 2009, apoi itinerată la Sofia și Atena.

Expoziția a cuprins 120 de lucrări de pictură și grafică – câte 40 din partea fiecăreia dintre cele trei țări participante în proiect – și a fost structurată pe trei mari secțiuni: *O nouă viziune modernă* (spațiu, peisaj, natură moartă), *Istoria în viziune modernă* (identitate națională, inspirație divină, ecouri ale Greciei clasice) și *Prezența umană în arta modernă* (portrete, corpul omenesc). Printre artiștii selecționați să reprezinte România se numără atât personalități consacrate ale avangardei (Marcel Iancu, Victor Brauner, Max H. Maxy, Hans Mattis-Teutsch, Jules Perahim, Corneliu Michăilescu), dar și creatori asociați de obicei unor tendințe artistice mai moderate (Petre Iorgulescu-Yor, Margareta Sterian, Sabin Popp, Merica Râmnicăeanu).

Organizarea expoziției: Christos Carras, Roxana Theodorescu, Boris Danailov, Takis Mavrotas, Mariana Vida, Irina Genova

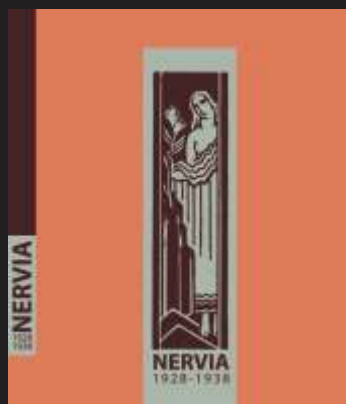
Activitate editorială

În anul 2010 Muzeul Național de Artă al României a editat publicații care au însoțit manifestările expoziționale:

Dracula - voievod și vampir, catalog de Margot Rauch, Alfred Auer, Veronika Sandbichler și Katarina Seidl; traducere de Codruța Cruceanu, ISBN 978-606-8029-11-5

Destine la răscruce: artiști evrei în perioada Holocaustului / Crossroads: Jewish Artists during the Holocaust, catalog de Monica Enache, Valentina Iancu, Alexandru Florian (ediție bilingvă); traducere de Codruța Cruceanu, ISBN 978-606-8029-13-9

Nervia 1928-1938: Pictori din anii 30 în Belgia / Peintres des années 30 en Belgique, catalog de Michel De Reymaeker, Pascale van Zuylen, Louise Henneaux-Depootner, Isabelle Douillet-de Pange, Françoise Eeckman, Chantal Lemal-Mengeot, Jean-Philippe Theyskens, Emmanuelle Dubuisson, Jacky Legge, Marc Secret și Sabine Lambot (ediție bilingvă); traducere de Marina Vazaca, ISBN 978-606-8029-12-2

De-a avangarda, carte interactivă pentru copii; autori texte și jocuri: Doina Anghel, Veronica Leca, Ozana Nițulescu, Mirela Rădulescu, Roxana Răileanu, Cristina Toma; concepție grafică: George Anghelescu; ISBN 978-606-92383-0-1

S-au mai publicat: **Raportul de activitate al Muzeului Național de Artă al României pe anul 2009**, pliantul expoziției **Operele rusești în zorii Baletelor Rusești 1901-1913**, fluturași, texte de sală, afișe, invitații pentru toate evenimentele organizate pe parcursul anului.

Aspect dintr-un depozit al MNAR
(pictură românească modernă)

Conservare

Conservarea colecțiilor, activitate permanentă a instituției muzeale, se bucură în cadrul Muzeului Național de Artă al României de atenția susținută a unui important corp de specialiști. Aceștia desfășoară operațiuni specifice, preocupându-se de monitorizarea pieselor și de îmbunătățirea condițiilor de conservare. Starea de conservare a întregului patrimoniu este atent supravegheată, iar fișele de conservare sunt permanent actualizate. În 2010 au fost realizate 934 fișe de conservare și a continuat procesul de reamenajare a unor depozite.

Aspect dintr-un depozit al MNAR
(sculptură românească)

Franz Scheyerer, *Peisaj*
Detaliu, în timpul îndepărtării repiectărilor

P. Cott, *Marină*
Detaliu, în timpul îndepărtării repiectărilor

Restaurare și investigații fizico-chimice

Activitatea de restaurare a avut în vedere în anul 2010 atât obiecte din expunerea permanentă a muzeului, cât și lucrări prezentate în expozițiile temporare, acestea fiind incluse în Programul anual de restaurare al instituției, după cum urmează:

- **Laboratorul de restaurare pictură ulei** (89 lucrări, dintre care: 83 din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă, 4 din patrimoniul Galeriei de Artă Europeană și 2 din patrimoniul Galeriei de Artă Românească Modernă)

- **Laboratorul de restaurare pictură tempera** (13 lucrări, dintre care 5 icoane din patrimoniul Secției de artă veche românească, 7 piese din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă și 1 pictură din patrimoniul Galeriei de Artă Europeană)

- **Laboratorul de restaurare grafică** (86 lucrări: desene, acuarele, gravuri, stampe japoneze, pictură japoneză și miniaturi orientale aflate în patrimoniul secțiilor de arte grafice și de artă orientală, precum și din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă)

- **Laboratorul de restaurare lemn** (16 piese de artă orientală și artă veche românească, precum și din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă)

- **Laboratorul de restaurare sculptură** (2 lucrări de artă românească modernă)

- **Laboratorul de restaurare textile** (40 de piese de artă orientală, artă veche românească și arte decorative și din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă)

- **Laboratorul de restaurare ceramică, sticlă, metal** (216 piese, dintre care 20 de piese de porțelan și faianță din patrimoniul secțiilor de Arte Decorative și Artă Orientală, 5 piese de terracotta din patrimoniul secției de Artă Veche Românească, 80 de piese de faianță, porțelan, terracotta și sticlă din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă, precum și 111 piese de metal din patrimoniul secțiilor de Arte Decorative, Artă Orientală, Artă Veche Românească și Muzeul Colecțiilor de Artă)

Anonim, *Portret de femeie*. Aducerea la nivel a lacunelor stratului pictural

Armand Laroche, *Faust și Mefisto*. Consolidări ale spărturilor suportului din pânză

Max Chotiau, *La toaletă*
Îndepărtarea foiței japoneze, după
consolidarea suportului prin dublare

F. Scheyrer, *Peisaj*
În timpul îndepărtării repictărilor
în lumină ultravioletă

Maurice Barbey, *Peisaj*
Tensionarea tabloului în benzi,
pentru îndreptarea deformărilor

Batistă de linon,
broderie cu acul pe suport de in,
după operațiile de curățare și albire

Covor de Transilvania, după operațiile
de reconstituire a ciucurilor,
dublare parțială și curățare umedă

- **Laboratorul de restaurare rame** (127 rame, dintre care 26 pentru lucrări de artă românească modernă și artă europeană, 5 pentru lucrări de artă grafică, precum și 94 de rame din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă)

Echipamentele din dotarea laboratorului de investigații fizico-chimice au permis efectuarea a 205 analize cu grade diferite de complexitate, cuprinse în 42 de buletine. Specialiștii muzeului au colaborat cu alte instituții din țară și au participat la comisii de specialitate și stagii internaționale de perfecționare.

Ovidiu Maitec, *Mihai Eminescu* (înainte și după restaurare)

Muzeul Colecțiilor de Artă
(corpurile B și C)

Întreținere și reparații

Serviciul Tehnic al Muzeului Național de Artă al României desfășoară activități de întreținere și reparații curente atât pentru sediul central, cât și pentru muzeele satelit, activități specifice în vederea organizării expozițiilor temporare și se ocupă de achiziționarea și urmărirea modului de funcționare a aparatelor de măsură și control (termohigrografe, dezumidificatoare, umidificatoare).

Pe parcursul anului 2010 au fost finalizate lucrările de reparații capitale la Muzeul Colecțiilor de Artă (corpurile B și C) și au continuat lucrările de renovare în corpul central al fostului palat regal. Serviciul Tehnic a coordonat și monitorizat desfășurarea lucrărilor de construcții și instalații în toate clădirile muzeului.

Lucrări de consolidare în
Corpul central al MNAR

Lucrări de renovare în
Corpul central al MNAR

Documentare

Muzeul Național de Artă al României deține o bogată bibliotecă de specialitate, o clișotecă, un laborator foto și o secțiune de documente. În cursul anului 2010 au intrat în patrimoniul serviciului 238 volume – 158 cărți și 80 periodice provenite din achiziții, donații, schimb intern și internațional (din totalul de 46.861 cărți și 18.666 periodice), iar gestiunea clișotecii cuprinde 190.954 materiale fotografice.

De asemenea, personalul Laboratorului Foto a realizat aproximativ 5.200 fotografii.

Sala de lectură a
Bibliotecii MNAR

Conferințe și seminarii

Comunicări:

1. pe teme de istoria artei și muzeografie:

- *Prezența artiștilor în corespondența Familiei Regale (1923-1938)* în cadrul simpozionului „Regina Maria” organizat de Muzeul Național Bran, 13-18 iulie 2010 (Carmen Tănăsioiu)
- *Romanian Ethnographical Sources in Miklós Barabás's Works* în cadrul sesiunii organizate de Academia Maghiară de Științe din Budapesta, cu ocazia împlinirii a 200 de ani de la nașterea pictorului Miklós Barabás, 17 noiembrie 2010 (Mariana Vida)
- *Muzee americane II*, Muzeul Național al Satului *Dimitrie Gusti* (Ileana Crețu, Mihai Lupu)

2. pe teme de restaurare:

- *Considerații asupra firului metalic din textilele românești, sec. XV-XVIII*, Muzeul Național al Satului *Dimitrie Gusti* (Ileana Crețu, Mihai Lupu)
- *Utilizarea tehnicilor analitice portabile pentru studiul Tetraevangheliarului Anonim de la Mănăstirea Putna*, Muzeul Național al Satului *Dimitrie Gusti* (Ileana Crețu, Mihai Lupu)
- *Restaurarea unei țesături metalice de secol XIX din patrimoniul MNAR*, Muzeul Național al Satului *Dimitrie Gusti* (Ileana Crețu, Mihai Lupu, Iolanda Turcu, Rodica Marin)
- *Norme, principii și coduri etice în conservare-restaurare*, Muzeul Bucovinei (Ileana Crețu, Mihai Lupu)
- *Coloranți textili din muzeele românești*, în cadrul DHA'29 Conferenece, Lisabona, Portugalia (Ileana Crețu)
- *Stabilirea priorității tratamentelor la restaurarea unui document din timpul lui Mihai Viteazul*, în cadrul Sesiunii de restaurare-conservare „Doina Darvas”, Muzeul Național al Satului *Dimitrie Gusti* (Simona Pancev)

3. pe teme de educație și marketing muzeal:

- *Contribuții la cunoașterea valențelor instituției muzeale în educația tinerei generații*, în cadrul celei de-a cincea ediții a Sesiunii Naționale de Comunicări Științifice cu

tema „Rolul muzeelor memoriale în muzeografia românească”, 5-7 iunie 2010, Muzeul Memorial *Nicolae Iorga*, Vălenii de Munte (Mihaela Murelatos)

- *Marketing cultural*, în cadrul proiectului „AdRev” organizat de Advice Students, 4 martie, Artexpo (Angelica Iacob)

- studiul de caz *Noaptea muzeelor*, în cadrul proiectului „Cultural ID”, organizat de Asociația Voluntari pentru Idei și Proiecte (VIP) și Institutul Cultural Român, 18 martie (Alina Pătru)

- studiul de caz *Noaptea muzeelor*, în cadrul celei de-a VII-a ediții a Congresului Național al Studenților la Comunicare, organizat de Asociația PRIME România, cu tema „PR cultural: ediție revizuită și comentată”, 22 aprilie, Muzeul Național Cotroceni (Angelica Iacob, Alina Pătru)

- prezentarea cursurilor de formare pentru profesori realizate de MNAR în colaborare cu Casa Corpului Didactic București la Seminarul pe teme de Educație Nonformală organizat de ANPCDEFP, în cadrul ONGFest 2010, 8 mai (Angelica Iacob)

- *Jocul “De-a avangarda”*, în cadrul celei de-a cincea ediții a Seminarului Anual de Educație Muzeală organizat de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național cu tema „Patrimoniul muzeal, obiect de contemplație sau subiect de dialog?”, 15-16 noiembrie 2010, Muzeul Național de Istorie Naturală *Grigore Antipa* (Roxana Răileanu)

- *Programe educative pentru copii cu deficiențe de vedere la Muzeul Național de Artă al României*, în cadrul celei de-a cincea ediții a Seminarului Anual de Educație Muzeală organizat de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național cu tema „Patrimoniul muzeal, obiect de contemplație sau subiect de dialog?”, 15-16 noiembrie 2010, Muzeul Național de Istorie Naturală *Grigore Antipa* (Ozana Nițulescu)

Participări:

- *Expoziția este servită!* – atelier pentru curatori și specialiști în educație și marketing organizat de Rețeaua Națională a Muzeelor din România, 1-3 septembrie, Muzeul

Țăranului Român (Mirela Giacomel)

- *Teatrul de Umbre în Muzeu* – workshop pentru specialiști în educație muzeală organizat de Rețeaua Națională a Muzeelor din România, 4-6 octombrie, Muzeul Țăranului Român (Roxana Răileanu)

- participare la vernisajul expoziției *Ipostaze ale modernismului. Pictori din Bulgaria, Grecia și România 1910 – 1940*, parte a proiectului cu finanțare europeană *Modernismul în Balcani*, 9-12 martie, Fundația B&M Theodorakis din Atena, Grecia (Roxana Theodorescu, Mariana Vida, Radu Bârlă)

Studii și articole

- Mariana Vida - *Lola Schmierer-Roth between the Tensions of the Expressionism and the New Humanism*, studiu în cadrul proiectului *Modernismul în Balcani*, publicat pe site-ul proiectului www.balkanmodernisms.net, la secțiunea *Problems of post-War Modernism in Romania*

- Ileana Crețu, Mihai Lupu - contribuție la articolul *Study of Materials and Techniques used in a 15th Century Romanian Illuminated Manuscript*, în volumul *Sources and Serendipity Testimonies of Artists' Practice*, Archetype Publication, 2010

- Ileana Crețu, Mihai Lupu – *Muzeu Americane I*, în publicația *RESTITUTIO, Buletin de conservare-restaurare*, Muzeul Național al Satului *Dimitrie Gusti*, 2010

Stagii de perfecționare

- Curs de *Conservare preventivă a bunurilor culturale*, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură din cadrul Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național (Marina Iliescu)
- Curs de *Restaurare bunuri culturale*, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură din cadrul Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național (Raluca Cășaru)
- Curs de *Restaurare carte veche*, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură din cadrul Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național (Simona Pauncev)
- Curs de *Paleografie slavonă și chirilică*, Facultatea de Arhivistică, Academia de Poliție Alexandru Ioan Cuza (dnele Emanuela Cernea, Carmen Tănăsoiu, Lucreția Pătrășcanu și Oana Slavuică)
- Curs de perfecționare *Audit public intern*, Modul Quality Consulting (Bogdan Ginghină)
- Curs de perfecționare: *Guvernanță corporativă*, Universitatea Athenaeum (Bogdan Ginghină)
- Curs pentru cadrele tehnice PSI, SSM: Protect Training (Valentin Ghergu)
- Curs de specializare în domeniul securității și sănătății în muncă: CPP Inspekția Muncii (Valeria Dincă)
- Obținerea titlului de Doctor în arte plastice și decorative, Universitatea Națională de Arte București (Liliana Chiriac)
- Obținerea titlului de Doctor în arte vizuale, Facultatea de Arte și Design, Universitatea de Vest din Timișoara (Zoe Pop)
- Master *Studii medievale*, Facultatea de Istorie, Universitatea București (Radu Bârlă)
- Master *Istoria artei și filosofia culturii*, Facultatea de Istorie, Universitatea București (Gabriela Vasiliu)
- Master *Managementul Sectorului Public*, Școala Națională de Studii Politice și Administrative (Luminița Neagu)
- Finalizarea programului masteral *Auditul Instituțiilor Publice*, Universitatea Atheneum (Bogdan Ginghină)

- Finalizarea programului masteral *Teoria și practica imaginii*, Centrul de Excelență în Studiul Imaginii, Universitatea de Arhitectură din București *Ion Mincu*, cu lucrarea de disertație *Afișul propagandistic românesc 1944-1960* (Alina Pătru)
- Finalizarea programului masteral *Teoria și practica imaginii*, Centrul de Excelență în Studiul Imaginii, Universitatea de Arhitectură din București *Ion Mincu*, cu lucrarea de disertație *Imagine și angosă* (Ozana Nițulescu)
- Finalizarea programului masteral *Teoria și practica imaginii*, Centrul de Excelență în Studiul Imaginii, Universitatea de Arhitectură din București *Ion Mincu* (Valentina Iancu)
- Bursă doctorală – stagiul de cercetare liberă la Zentralinstitut für Kunstgeschichte, München (Cosmin Ungureanu)
- Stagiul la Kulturkontakt Austria oferit în cadrul proiectului *REHAU SEE Arts Education Award* (Doina Anghel)
- Obținerea licenței în Administrație publică, Facultatea de Științe Sociale și Administrație Publică, Universitatea *Nicolae Titulescu* (Mariana Banciu)

Lola Schmierer Roth
Cap de fetiță, [1955-1960]

Evidența patrimoniului

Tiberiu Nicorescu
Pereche la bal, [1978-1980]

Teodor Hrib
Madona cu gutuie, 1996

Activitățile Serviciului Evidența centralizată a operelor de artă au vizat inventarierea fondurilor cu înregistrări perfectibile, întocmirea documentațiilor necesare care au stat la baza actelor juridice privind intrările în patrimoniu și care au servit în litigiile muzeului, verificarea inventarelor din secții conform programărilor. În cursul anului 2010 au fost inventariate în patrimoniul artistic și documentar și în custodia Muzeului Național de Artă al României 1.663 de lucrări de artă.

De asemenea, s-a ținut evidența bunurilor culturale mobile clasate în categoriile juridice TEZAUR și FOND. Astfel, au fost înscrise 33 bunuri în registrul pentru evidența bunurilor culturale mobile clasate în categoria juridică TEZAUR și 160 bunuri în registrul pentru evidența bunurilor culturale mobile clasate în categoria juridică FOND, în conformitate cu legislația în vigoare.

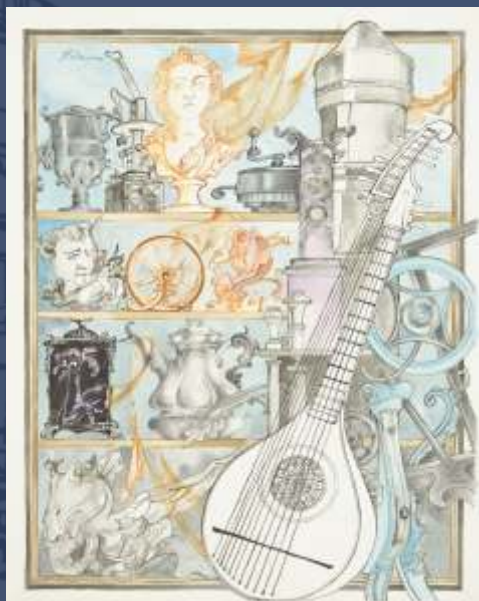
Un segment important al activității serviciului, care, în mod regretabil, a devenit dominant, este cercetarea arhivelor și întocmirea documentației necesare în litigiile în care este implicat muzeul, având ca scop restituirea unui număr important de bunuri culturale din patrimoniul sau custodia muzeului. Astfel, în anul 2010 au fost restituite, în temeiul unor hotărâri judecătorești, 106 bunuri.

În anul 2010 patrimoniul muzeului s-a îmbogățit grație generozității unor colecționari care au făcut donații Muzeului Colecțiilor de Artă și Secției de Arte Grafice. Doamna Artemiza Petrescu a mai donat 54 obiecte în completarea **Colecției Dr. Mircea Petrescu și Prof. Artemiza Petrescu**.

Dintre intrările în patrimoniul Secției de Arte Grafice, cele mai importante au fost:

- **Donația Dana Schobel Roman**: 159 desene, 13 gravuri, 1 afiș (donate de dna Dorina Schobel)

Din creația extrem de bogată a graficienei Dana Schobel Roman (1952-2003), donația cuprinde câteva grupaje de ilustrație de carte (poezie și literatură pentru copii), un loc aparte revenind volumului scris și ilustrat de artistă: *În lumea costumelor – Călătoria lui Radu* (1985). Pentru fiecare gen abordat – ilustrație, afiș,

Dana Schobel Roman
Compoziție cu instrument muzical, 1991

Stelian Panțu
În atelier, [1948]

grafică de televiziune – lucrările artistei demonstrează o stilistică proprie. Donația este completată de câteva litografii și gravuri în acvaforte, acvatinta și lemn, care marchează experimentele anilor de tinerețe.

- **Donația Lia Crișan:** 38 desene ale sculptorului Dimitrios (Tache) Demu (donate de dna Dana Crișan)

Dimitrios (Tache) Demu (1920-1997), născut în Grecia și imigrat împreună cu familia în România la vârsta de opt ani, a studiat sculptura la Academia de Artă din București, fiind elevul lui Cornel Medrea. În 1950, în urma unui concurs, a realizat monumentul lui Stalin din capitală. În 1964 a plecat în Grecia, iar din 1965 s-a stabilit în Venezuela. Desenele donate datează din jurul anului 1958. Pe lângă studii și crochiuri de nud, donația mai cuprinde și schițe pentru un monument al Victoriei, în care se poate observa tendința de simplificare a sculpturii monumentale creată de artist ulterior plecării sale din România.

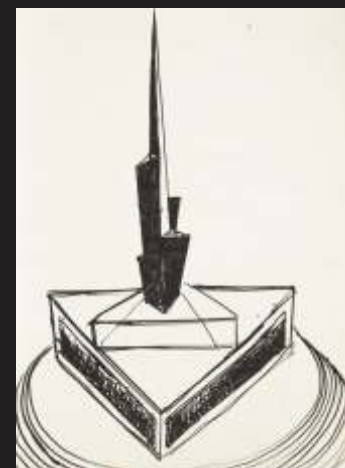
- **Donația Theodor Hrib:** 171 gravuri semnate de importanți artiști români contemporani (donate de dl Theodor Hrib)

Lucrările, executate în perioada 1985-2005, sunt realizate în diverse tehnici grafice (acvaforte, acvatinta, litografie, xilografie – majoritatea imprimate în culori) și aparțin unor artiști precum Geta Brătescu, Ion Panaitescu, Aurel Bulacu, Ion Stendl, Ethel Lukats-Băiaș, Adrian Dumitrache, Teodor Hrib etc. Multe din exemplare au valoare de unicat, plăcile fiind pierdute sau distruse; astfel, donația are o importanță artistică și documentară de excepție pentru istoria gravurii românești din ultimele decenii.

- **Donația Stelian Panțu:** 226 lucrări ale artistului – 160 desene, 50 gravuri și 16 plăci (donate de dna Virginia Panțu)

Elev al lui Camil Ressu, M.H. Maxy și Simion Luca, Stelian Panțu (1914-1975) a fost la rândul său profesor de grafică la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București. Artist al peisajului, Stelian Panțu a fost și un remarcabil portretist, interesat de caracterul și personalitatea personajelor sale. Pasionat al diverselor tehnici grafice, artistul a experimentat cu succes laviul de tuș și monotipul, litografia și gravura pe metal.

Dumitru Demu
Schiță de monument (II), [1960]

Lola Schmierer Roth
Peisaj din Galați, [1915-1919]

Programe educative în
Galeria de Artă Românească Modernă

Programe și servicii oferite publicului

Programe pentru familii în
Galeria de Artă Românească Modernă

Programe în spațiul ludic
Pasărea ascunsă în piatră

Programe pentru adulți în
cadrul expoziției *Kunisada*

Secția Educație, Comunicare, Proiecte Culturale și Marketing a asigurat mediatizarea și promovarea manifestărilor organizate de Muzeul Național de Artă al României prin elaborarea comunicatelor de presă și pregătirea conferințelor de presă, a desfășurat o serie de programe adresate publicului, precum și alte activități de comunicare și imagine.

- **Ghidaje generale și tematice, în limbile română, engleză și franceză:** 43 (aproximativ 500 participanți)

- **Programe educative pentru școli și grădinițe:** 213 vizite active și 176 cursuri în atelierul de creație, la care au participat aproximativ 3.550 de elevi (clasele I–XII) și preșcolari, însoțiți de profesori, învățători sau educatori

- **Programe pentru familii:** 64, la care au participat aproximativ 2.000 de copii și părinți

- **Programe în spațiul ludic *Pasărea ascunsă în piatră*:** 14, la care au participat aproximativ 500 de copii și părinți

- **Programe pentru publicul adult:** *Rendez-vous cultural* (5 seminarii), *Un ceas pentru artă* (6 ghidaje tematice în regim de gratuitate), *Opera sub clar de... lupă* (o prezentare în regim de gratuitate, centrată în jurul unei opere) și *În vizită la Conu' Zambacu* (3 prezentări în regim de gratuitate)

- **Programe educative pentru copii:** 37, în cadrul programului *Școala de sâmbătă*, la care au participat aproximativ 650 de copii, organizate la Muzeul Theodor Pallady

Programe pentru familii în expoziția
*Operele rusești în zorii
Baletelor rusești 1901-1913*

- **Programe educative în regim de gratuitate pentru copii protejați de centre de plasament, asociații și fundații, precum și pentru copii cu handicap fizic sau probleme psihice ușoare**, la cererea instituțiilor autorizate: 4 vizite active și 4 cursuri în atelierul de creație, la care au participat 55 de copii de la Școala pentru deficienți de vedere din București, în cadrul proiectului de responsabilitate socială "Arta unește sufletele fără discriminare" desfășurat de KFC România.

Activitățile de educație și de comunicare ale muzeului au fost susținute, pe parcursul anului 2010, de voluntari care s-au implicat în promovarea expozițiilor, organizarea unor evenimente și buna desfășurare a programelor educative.

Programe educative în Galeria de Artă Veche Românească

Programe pentru copiii de la Școala
pentru deficienți de vedere din București

Programe educative la
Muzeul Zambaccian

Programe pentru copii în sala
interactivă din expoziția *Operele rusești
în zorii Baletelor rusești 1901-1913*

Noaptea muzeelor, 2010

Noaptea muzeelor, 2010

Nocturne și zile de gratuitate:

- *Noaptea muzeelor*, proiect internațional inițiat de Ministerul Culturii și Comunicării din Franța (15 mai). MNAR a oferit intrare liberă în Galeria Națională și în Galeria de Artă Europeană, în intervalul orar 16.00- 04.00 și a prezentat spectacolul *Statuile*, în colaborare cu Teatrul Masca - un spectacol de statui vivante în regia lui Mihai Mălaimare, special conceput pentru spații neconvenționale.

- *Zilele Bucureștiului*, eveniment inițiat de Primăria Municipiului București, nocturnă în expoziția ***Dracula – voievod și vampir*** (18 septembrie)

- *Unifest* - acces gratuit pentru studenți în cadrul festivalului organizat de Uniunea Națională a Studenților din România (15-25 noiembrie)

Promovarea expoziției
Dracula - voievod și vampir la
Festivalul de Publicitate
Neconvențională ADFel

Lansarea cărții pentru copii
De-a avangarda

Program special pentru copii:
Joacă-te la Conu' Zambacu: Goana după comoară, la Muzeul Zambaccian

Programe pentru adolescenți: *Moda ca spectacol - Poveste, personaj, design de costum*, în cadrul expoziției *Operele rusești în zorii Baletelor Rusești 1901-1913*

Evenimente speciale:

- lansarea cărții pentru copii **De-a Avangarda** (4 martie). Muzeul Național de Artă al României a fost desemnat în 2009 câștigător al **premiului REHAU SEE Arts Education Award** acordat de Grupul REHAU împreună cu Kulturkontakt Austria. MNAR a participat la concurs cu proiectul intitulat *Avangarda*, care a constat în realizarea cărții interactive pentru copii de 6-10 ani **De-a avangarda**, care este un instrument pentru înțelegerea artei, adaptat vârstei lor. O astfel de carte de artă pentru copii este una dintre puținele inițiative de acest gen din România. Prima ediție nu a fost comercializată (aceasta fiind o condiție a participării la proiect), fiind distribuită în școli și oferită bibliotecilor diverselor instituții bucureștene.

- proiecția filmului artistic **Goya la Bordeaux** (Spania-Italia, 1999; regia Carlos Saura), în cadrul expoziției *Fațete ale conștiinței. Capriciile lui Goya* (18 aprilie și 22 mai)

- **Joacă-te la Conu' Zambacu: Goana după comoară**, program special pentru copii desfășurat la Muzeul Zambaccian, la care au participat aproximativ 200 de copii și însoțitorii lor (1 iunie)

- proiecția filmului documentar **lanchelevici: o viață, o operă** la Sala Auditorium a MNAR, în prezența realizatorilor filmului, Bernard Balteau și Yvon Lammens (17 iunie)

- MNAR a participat la Festivalul de publicitate neconvențională **AdFel**, desfășurat pe terasa La Motoare, promovând expoziția *Dracula – voievod și vampir* (28 iulie)

- recital susținut de **Ansamblul Einuiea** pe durata proiecției filmului *Nosferatu, simfonia groazei*, în cadrul expoziției *Dracula-voievod și vampir* (3 octombrie)

- programele pentru adolescenți **Moda ca spectacol - Poveste, personaj, design de costum**, în cadrul expoziției de costume de scenă *Operele rusești în zorii Baletelor Rusești 1901-1913*.

Pe parcursul a două workshop-uri, structurate în vizite active în expoziție și ateliere de creație, participanții au explorat legătura dintre costumele din spectacolele de operă, balet sau teatru și moda de ieri și de azi (4 și 11 decembrie)

Sărbătoarea bradului de Crăciun la MNAR

- **Sărbătoarea bradului de Crăciun** – eveniment special pentru copii, părinți și bunici, care au fost invitați la spectacolul interactiv cu marionete **Sacul buclucaș**, prezentat de Teatrul de Animație „Adentino”, și s-au întâlnit apoi cu Moș Crăciun (17 decembrie)

Conferințe tematice, seminarii:

- conferințele susținute de Stéphane-Jacques Addade, membru al Camerei Europene a Experților de Artă, în cadrul ciclului de conferințe *Serile Prietenilor la Muzeul Zambaccian*, organizate în parteneriat cu Asociația Prietenii MNAR și Institutul Francez: **Bernard Boutet de Monvel ou la naissance de l'art deco** (3 și 10 februarie), **Georges Lepape ou la femme illustrée pendant la Grande Guerre** (14 aprilie), **Hippolyte Blancard ou l'esthétique d'une capitale en ruines** (30 iunie și 13 iulie), **Maurice Boutet de Monvel ou les révélations d'un paysage d'Algérie** (4 noiembrie)
- conferința **Goya în literatură**, susținută de prof. dr. Leonardo Romero Tobar, în cadrul expoziției **Fațete ale conștiinței. Capriciile lui Goya** (28 aprilie)
- Pe parcursul anului 2010 Muzeul Național de Artă al României a participat la programul *Comunicatori pentru societatea civilă*, prin care agenția de comunicare “Millenium Communications” și Ministerul Culturii și Patrimoniului Național și-au propus să contribuie la îmbunătățirea promovării organizațiilor culturale în rândul publicului tânăr.
- Contul muzeului pe platforma online *facebook*, creat în septembrie 2009, a crescut în vizibilitate pe parcursul anului 2010, având peste 14.000 de fani care primesc informații într-o manieră foarte atractivă, adaptată mediului virtual al platformelor de socializare.
- Pe parcursul acestui an a fost definitivată producția foto pentru campania de publicitate a MNAR *Simte emoția pură*, în colaborare cu agenția de publicitate **GMP**.

Serile Prietenilor la Muzeul Zambaccian: conferință susținută de dl. Stéphane-Jacques Addade

Conferința *Goya în literatură*, susținută de prof. dr. Leonardo Romero Tobar

Cu sprijinul Ambasadei Austriei în România și al Forumului Cultural Austriac

Österreichische Botschaft
București

Forumul Cultural Austriac

Dracula

voievod și vampir

9 iulie - 10 octombrie 2010

Forumul Cultural Austriac
Muzeul Național de Artă al României

DESTINE LA RĂSCRUCE

ARTIȘTI EVREI ÎN
PERIOADA
HOLOCAUSTULUI

13 octombrie 2010 MUZEUL NAȚIONAL DE ARTĂ AL ROMÂNIEI
13 februarie 2011 ROMÂNIEI Calea Victoriei 49-53

MIN
CULTURII

INSHR
BY

MUZEUL
NĂȚIONAL
de ARTĂ
al ROMÂNIEI

Calea Victoriei 49-53

15
octombrie
2010
–
16
ianuarie
2011

NERVIA
1928-1938

Peintres des années 30 en Belgique
Pictori din anii 30 în Belgia

Operele rusești

in zorii baletelor
1901-1915

expoziție
de costume de scenă
11 noiembrie 2010
16 ianuarie 2011

Opéras à l'aube des ballets russes

1901-1915

exposition
de costumes de scène
du 11 novembre 2010
au 16 janvier 2011

finanțat de
București

Aspect din cadrul expoziției *Operele rusești în zorii Baletelor rusești 1901-1913*

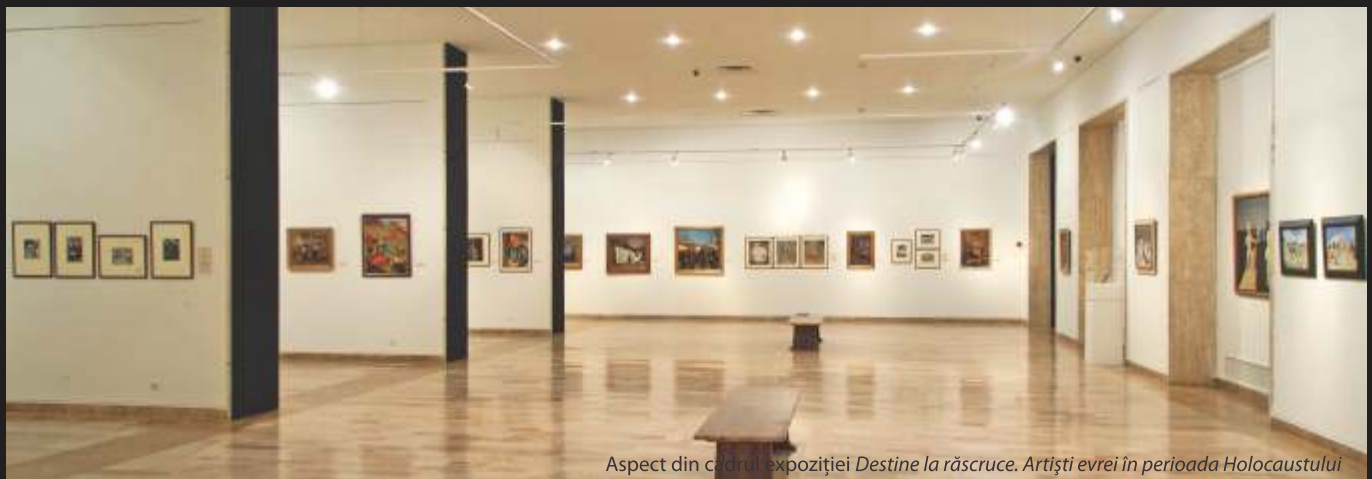
Aspect din cadrul expoziției *Nervia 1928-1938. Pictori din anii 30 în Belgia*

Aspect din cadrul expoziției *Dracula - voievod și vampir*

Aspect din cadrul expoziției *Operele rusești în zorii Baletelor rusești 1901-1913*

Aspect din cadrul expoziției *Destine la răscruce. Artiști evrei în perioada Holocaustului*

Aspect din cadrul expoziției *Dracula - voievod și vampir*

Aspect de la vernisajul expoziției *Operele rusești în zorii Baletelor rusești 1901-1913*

Personalități care au vizitat Muzeul Național de Artă al României în anul 2010

- Doamna Maria Bănescu – soția Președintelui României, Traian Bănescu
- Doamna Janet Zmroczek – șefa Colecțiilor Europene a British Library
- Doamna Emilia Müller – Ministru de Stat pentru Afaceri Federale și Europene în cadrul Cancelariei de Stat a Bavariei
- E.S. Domnul George Abela - Președintele Republicii Malta,
- Doamna Laura Hall Stavridis – soția Domnului Amiral James G. Stavridis, Comandant Suprem al Forțelor Aliate din Europa
- Domnul Gheorghe Postica – Viceministru al Culturii din Republica Moldova
- Domnul Martin Eichinger – Reprezentant al Guvernului Austriei
- E.S. Domnul Henri Paul – Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Franceze
- E.S. Domnul Mark H. Gitenstein – Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Statelor Unite ale Americii
- E.S. Domnul Leo D'Aes – Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Regatului Belgiei
- E.S. Domnul Alexander A. Churilin – Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Federației Ruse
- E.S. Domnul Estanislao de Grandes Pascual – Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Regatului Spaniei
- Domnul José Julio Rodríguez Fernández – Șeful Marelui Stat Major al Armatei Spaniole
- Domnul Jean Paul Costa – Președintele Curții Europene a Drepturilor Omului
- Domnul Peter Greenaway – regizor de film
- Domnul Alexander Hausvater – regizor de teatru

Vizita dlui George Abela, Președintele Republicii Malta, în Galeria de Artă Veche Românească

E.S. Mark H. Gitenstein la vernisajul expoziției *Operele rusești în zorii Baletelor rusești 1901-1913*

E.S. Alexander A. Churilin și E.S. Henri Paul la vernisajul expoziției *Operele rusești în zorii Baletelor rusești 1901-1913*

ASOCIAȚIA PRIETENII MUZEULUI NAȚIONAL DE ARTĂ AL ROMÂNIEI

FRIENDS
OF THE NATIONAL MUSEUM
OF ART OF ROMANIA

Consiliul de administrație:

Președinte

Gabriela Tudor

Trezorier

Mihaela Ciubotea

Membri

Sarah Einik
Cristina Popescu
Dana Patrichi
Paulette Prelea
Cezar Goșu
Aurelian Amurăriței

Director executiv

Alexandru Tănase

Legal constituită în anul 1999, Asociația *Prietenii Muzeului Național de Artă al României* este prima organizație de acest tip din România. Ea este recunoscută atât la nivel național (a participat la seminarii și training-uri organizate de Ministerul Culturii, Consiliul Europei, Comisia Europeană), cât și la nivel internațional, fiind membră a *Federației Internaționale a Prietenilor Muzeelor*.

Asociația, care funcționează pe bază de voluntariat, a dobândit de-a lungul anilor o experiență deosebită în managementul organizației non-profit și organizarea de spectacole sau evenimente având drept scop strângerea de fonduri pentru finanțarea diferitelor proiecte ale muzeului.

Asociația *Prietenii Muzeului Național de Artă al României* s-a aflat alături de conducerea și echipa muzeului cu prilejul redeschiderii Galeriei de Artă Europeană, a Galeriei de Artă Românească Modernă, a Galeriei de Artă Veche Românească și a Muzeului Colecțiilor de Artă.

În 2010 Asociația a sprijinit organizarea seriei de conferințe *Serile Prietenilor la Muzeul Zambrana*, a susținut financiar dotarea atelierului de creație în care se desfășoară programele educative organizate de muzeu și s-a implicat în organizarea următoarelor evenimente speciale: lansarea cărții pentru copii *De-a Avangarda*, *Noaptea muzeelor 2010*, programul special de 1 Iunie la Muzeul Zambrana.

Aspecte de la programul special de 1 Iunie la Muzeul Zambrana

SPONSORI

Activitățile derulate de Muzeul Național de Artă al României au fost posibile și datorită ajutorului material sau în servicii acordat de:

Raiffeisen Bank

sponsor al galeriilor de Artă Orientală și Artă Decorativă Europeană (în curs de organizare) și al expoziției *Dracula – voievod și vampir*

UNIQA Asigurări

sponsor al expoziției *Dracula – voievod și vampir*

BRD Groupe Société Générale

sponsor principal al expoziției *Operele rusești în zorii Baletelor rusești*

Groupama Asigurări

Apa Nova Veolia

GDF Suez

Carrefour

Dacia

Orange

sponsori ai expoziției *Operele rusești în zorii Baletelor rusești*

Nestlé România

sponsor pentru restaurarea tabloului *Fereastră* de Alexandru Ciucurencu, din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă

PARTENERI MEDIA

TVR Cultural

RFI România

Radio România Cultural

Radio România Actualități

Bucharest Herald

Șapte Seri

24FUN

SAPTE SERI

PARTENERI

Ambasada Franței în România

Ambasada Austriei în România

Delegația Valonia-Bruelles la București

Forumul Cultural Austriac

Institutul Cervantes din București

Institutul Francez din București

Kunsthistorisches Museum, Viena

Schloss Ambras, Innsbruck

Centrul Național de Costume de Scenă, Moulins

Fundația B&M Theocharakis, Atena

Galeria Națională de Artă, Sofia

Muzeul Departamental Breton, Quimper

Fondul Léon Eckman

Institutul Național pentru Studiarea Holocaustului din România „Elie Wiesel”

Radisson Blu

VENITURI ȘI CHELTUIELI 2010

RON

I. VENITURI TOTALE din care:	
1. ALOCAȚIE BUCETARĂ	16620000
2.SPONSORIZARE	808837
3.VENITURI PROPRII formate din:	703069
taxe intrare	318421
vânzări publicații	52966
taxe ghidaj	3935
curs desen	4060
comision vânzări publicații	13659
taxe filmare	5200
prestări servicii	296950
altele	7878
TOTAL VENITURI	18131906
II CHELTUIELI TOTALE din care:	
1.CHELTUIELI DE PERSONAL din care:	8389658
obligații către stat (taxe salariale)	1877664
drepturi salariale	6511994
altele	
2. CHELTUIELI MATERIALE ȘI SERVICII din care:	7813608
încălzit, iluminat	1659985
apă, canal, salubritate	573010
altele	5580613
3. CHELTUIELI DE CAPITAL (investiții)	1499996
TOTAL CHELTUIELI	17703262
Sponsorizare în cadrul proiectului Restore the Beauty*	

* Sumele obținute prin sponsorizări în cadrul proiectului **Restore the Beauty**, inițiat în anul 2008, intră în contul muzeului eșalonat și vor fi cheltuite pentru amenajări muzeale, după încheierea lucrărilor de consolidare și renovare din Corpul Central.

Muzeul Național de Artă al României, Curtea de onoare

Cuprins

Muzeul Național de Artă al României	3
Structura organizatorică și personalul	5
Activitățile muzeului în anul 2010	11
Cercetarea și valorificarea patrimoniului	12
Expoziții	13
Activitate editorială	22
Conservare	24
Restaurare și investigații fizico-chimice	25
Întreținere și reparații	27
Documentare	28
Conferințe și seminarii	29
Studii și articole	31
Stagii de perfecționare	32
Evidența patrimoniului	34
Programe și servicii oferite publicului	36
Personalități care au vizitat Muzeul Național de Artă al României în anul 2010	47
Asociația <i>Prietenii Muzeului Național de Artă al României</i>	48
Sponsori	50
Parteneri media	51
Parteneri	52
Venituri și cheltuieli 2010	53

MUZEUL NAȚIONAL DE ARTĂ AL ROMÂNIEI

Calea Victoriei, nr. 49-53, cod 010063, București

Telefon: 021 313 30 30

Fax: 021 312 43 27

E-mail: national.art@art.museum.ro

Site: www.mnar.arts.ro

Miercuri - duminică 11.00 - 19.00 (mai-septembrie)

10.00 - 18.00 (octombrie-aprilie)

Închis: luni, marți, 1 și 2 ianuarie, prima zi de Paște, prima zi de Rusalii, 1 mai, 15 august, 1, 25 și 26 decembrie

MUZEUL COLECȚIILOR DE ARTĂ

Calea Victoriei, nr. 111, cod 010071, București

Telefon: 021 211 17 49; 021 212 96 41; 021 212 96 42

Închis pentru lucrări de consolidare și renovare pe parcursul anului 2010

MUZEUL K.H. ZAMBACCAN

Strada Muzeul Zambaccian, nr. 21 A, cod 011871, București

Telefon: 021 230 19 20

Sâmbătă - miercuri 11.00 - 19.00 (mai-septembrie)

10.00 - 18.00 (octombrie-aprilie)

Închis: joi, vineri, 1 și 2 ianuarie, prima și a doua zi de Paște, prima și a doua zi de Rusalii, 1 mai, 15 august, 1, 25 și 26 decembrie

MUZEUL THEODOR PALLADY

Strada Spătarului, nr. 22, cod 020772, București

Telefon: 021 211 49 79

Miercuri - duminică 11.00 - 19.00 (mai-septembrie)

10.00 - 18.00 (octombrie-aprilie)

Închis: luni, marți, 1 și 2 ianuarie, prima zi de Paște, prima zi de Rusalii, 1 mai, 15 august, 1, 25 și 26 decembrie

În prima miercuri a fiecărei luni și pe 18 aprilie (Ziua Internațională a Muzeelor), intrarea la Muzeul Național de Artă al României și la muzeele aflate în subordinea sa este gratuită.